

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan Børnehuset i Overlade Juni 2021



OVERLADE FRISKOLE & BØRNEHUS
TRIVSEL & TRYGHED I LEG & LÆRING

Indledning:

I vores pædagogiske læreplan beskriver vi, hvordan vi arbejder de med seks pædagogiske læreplanstemaer og hvordan de kommer til udtryk i forskellige typer af pædagogiske aktiviteter, leg, rutiner og forløb i Børnehuset i Overlade.

Vi giver dig et indblik i, hvordan vi løbende arbejder med at skabe en tryk, anerkendende og lærerig børnekultur, som inspirer og motiverer børn til leg, læring og udvikling i læringsmiljøer af høj faglig kvalitet. Vi lægger stor vægt på at børns læring og udvikling skabes gennem legende pædagogiske aktiviteter, som altid tager afsæt i børnegruppens sammensætning og det enkelte barns ressourcer og behov.

Alle lærerplanstemaer løber over to måneder og alle 6 temaer stiller vi skarpt på mindst 1 gang årligt. Tovholderne har ansvaret for de pædagogisk planlagte aktiviteter og dokumentation, samt evaluering i deres læreplanstema. Desuden sætter vi temaet op mod vores hverdagsrutiner for at få øje på, hvordan vi bedst muligt arbejder med temaet gennem hele dagen og for at få øje på hvilke læringsarenaer vi skaber gennem hele dagen.

Kort fortalt:

Personalegruppe har arbejdet med denne læreplan siden november 2019 og vores fokus har været, at gøre læreplanen til et arbejdsredskab, som højner fagligheden for personalet, samt læring, udvikling og trivsel for børnene. Vi ønsker ikke, at læreplanen skal være et flot stykke papir i skuffen, som vi har, fordi vi skal – læreplanen skal bringes i spil og være en naturlig del af hverdagen. I denne evaluering beskriver vi, hvordan vi i processen med læreplansarbejdet, har tilegnet os ny viden og hvordan dette har dannet grobund for justeringer i vores praksis. Vi sætter også fokus på, via dokumentation og evaluering, hvordan vi i hverdagen, fremadrettet, sikre os en høj faglighed i diverse pædagogiske forløb og aktiviteter.

Vores hverdag, har som alle andres, været ramt af sprit, restriktioner og usikkerhed – dette har haft en naturlig indvirkning på, hvor personalegruppen er i forhold til arbejdet med læreplanen. Vi har arbejdet med læreplanen i praksis med børnene, men personalegruppen har ikke haft samme tid, ro og mulighed for fælles fordybelse, som vi normalt har og som vi har nu.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan



”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig refleksivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I oplyse, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling.

I Børnehuset har vi haft særligt fokus på:

- Læreplanens temaer sat i forhold til hverdagssituationer.
- Undersøgelse af metoder til evaluering – hvad fungerer bedst for os.
- Børnemiljø – yderligere fokus på inddragelse af børnene.

Eksempel på læreplans temaet ”Sprog og kommunikation” sat i forhold til hverdagen.

- Morgen:

Alle får ordentligt farvel til forældre.

Alle får sagt pænt godmorgen til de andre børn og voksne i børnehaven.

Almindelig høflighed – hvordan taler vi til hinanden.

Vi taler både om verbale og nonverbale kommunikation i samspillet mellem individer.

- Samling:

Vi øver forholdsord, så børnene kan lærer at formulerer sig korrekt.

Lytte og at turde sige noget foran andre.

Dialogisk læsning, udvide ordforråd.

Sange og rim.

Udvide deres ordforråd og kendskab til forskellige ting og deres anvendelse. Fx kimsleg, hvor vi taler om forskellige ting, deres anvendelse og farver.

- Legegrupper:

Hjælp til at børnene kan formulere sig på en god måde i forhold til de andre børn i legen.

Hjælpe børn med at tolke andres kropssprog/nonverbale sprog.

At kunne udtrykke sine tanker og følelser så andre, både børn og voksne, kan forstå det der menes/føles.

At kunne sig fra overfor andre, at bruge sproget i stedet for hånden.

- Hallen:

Rim og remser, (hvor vi bruger kroppen som redskab), som giver mulighed for at lege med sproget.

Lege hvor børnene skal byde ind med dyr og handlinger.

Kommando lege. Fx: leg med kartofler hvor børnene skal gøre bestemte ting, kongens efterfølger ol.

- Spisesituationer:

Vi øver at snakke stille.

Vente på tur mens andre taler.

Fortælle andre hvad man har oplevet/prøvet.

- Garderobe:

Udtrykke sine behov for hjælp/udfordringer.

At kunne snakke med naboen samtidig med at man får sit tøj på.

- Toilet:

Guide hinanden verbalt frem i køen på en god måde.

Udtrykke sit behov for hjælp.

- Legeplads:

At kunne udtrykke sine ønsker og planer for legen.

At kunne aflæse andre (kropssprog/nonverbal kommunikation).

Kunne følge en instruktion, fx i en leg eller ved oprydning.

- Sidst på dagen:

Vi får sagt tak for i dag til alle børn.

God overlevering til forældre.

Små stille opgaver/lege (fx puslespil, tegning ol.) hvor der er plads til ekstra snak og guidning for det enkelte barn efterhånden som børnetallet bliver reduceret.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

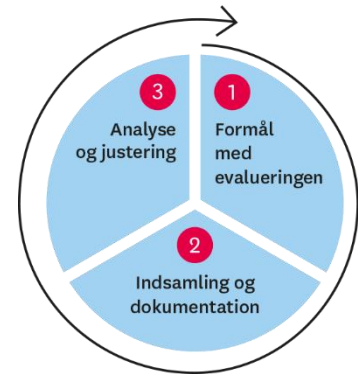
- Arbejdet med læreplanen er et fast punkt på ugens stuemøde i vuggestue og børnehave. I dette forum drøfter, evaluerer og reflekterer vi sammen over den pædagogiske praksis i forhold til lærerplanen.
- Læreplanen er også et fast punkt på det månedlige fælles p-møde for begge afdelinger. Her koordineres arbejdet med emnerne, sparring finder sted og tovholderne fortæller om tankerne for de pædagogisk-beslutede aktiviteter.
- Vi har tovholdere på alle vores emner. Tovholderne er de ansvarlige for planlægning, dokumentering og evaluering. De er "kun" tovholdere og ikke en enmandshær. Derfor bruger vi hinanden, hinandens vinkler, ideer, osv..
- Vi har arbejdet med to modeller i forhold til planlægning/evaluering: SMTTE og en model, som vi ikke kender navnet på, men som tager udgangspunkt i aktionslæring og hvilket perspektiv vi arbejder ud fra; Har barnet valgt, har vi sammen fundet ud af det eller er det en pædagogisk bestemt aktivitet.
- Vi justerer løbende vores praksis, efter vi har tilegnet os ny viden.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

- Vi har haft en pædagogisk dag med emnet "den styrkede pædagogiske læreplan" Her blev der skabt rum og tid til fordybelse omkring arbejdet og gav personalegruppen et fælles afsæt.
- Vi arbejder **alle**, uanset om du er pædagog, medhjælper eller assistent, med læreplanen og har ejerskab heri. Alle medarbejdere har en tovholderfunktion i forhold til de seks temaer, hvor vedkommende er ansvarlig for månedens tema, samt evt. tværfaglige forløb i huset.
- Læreplanen er blevet en synlig del af vores hverdag og både vuggestue og børnehave har fundet deres måde, hvorpå arbejdet hænger synligt fremme og som en del af en dynamisk proces.
- Læreplanen er en naturlig del af vores ugentlige stuemøder og p-møder og er en vinkel, der støtter op omkring vores daglige pædagogiske arbejde. I det daglige arbejde med børnene iagttager og reflekterer det pædagogiske personale løbende. De bruger deres faglige dømmekraft, deler viden og justerer løbende tiltag ind efter både enkelte børn, børnegruppen og dagens muligheder.
-

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø



”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Et eksempel fra praksis i vuggestuen:

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

I vuggestuen havde vi et ønske om at sætte fokus på kvalitet i mikroovergangene for at give bedre sammenhænge samt færre konflikter for børnene.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi oplevede, at overgangen fra garderobe til frokost, ofte kunne ende med, at børnene blev sat i en ustruktureret venteposition, mens vi voksne havde travlt med f.eks. at klare det praktiske. Situationerne kunne medføre, at børnene løb rundt, kunne føle sig overladt til sig selv og derfor ende i gråd og konflikter.

På stuemøde har vi fået skabt nogle gode rum til, at vi kunne reflektere og drøfte muligheden for at forbedre eller videreudvikle overgangen til frokostsituationen. Vi anvendte praksisfortællinger og observationer, samt blev nysgerrige på, hvordan vi kunne organisere os bedre.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøets betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

På baggrund af vores evaluering valgte vi, i vuggestuen at dele børnegruppen i to mindre grupper med dertilhørende to faste voksne i hver gruppe. De to grupper fik også hver deres stue. Ved frokost samlede en voksen sig omkring en leg eller fælles læsning med børnegruppen, mens den anden ordnede alt det praktiske.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen

Ved at sætte fokus på overgangen ved frokostsituationen oplevede vi en større ro omkring børnegruppen. De små aldersopdelte grupper gav en større ro, færre konflikter og samtidig gav det større mulighed for at planlægge målrettede pædagogiske aktiviteter for aldersgruppen. Vi har også sat fokus på at inddrage børnene på en meningsfuld måde i overgangen til frokost. Vi giver børnene deltagesmuligheder ved at guide og invitere dem med f.eks. i de praktiske opgaver.

Inddragelse af forældrebestyrelsen



”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

- Bestyrelsen er informeret omkring vores arbejde indtil nu og er kommet med deres kommentarer dertil.

Det fremadrettede arbejde



”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

- At udvælge den ”endelige” evalueringsform – hvad fungerer bedst for os her og nu og hvad skal være vores faste afsæt for evaluering.
- At få lavet en evaluerings/dokumentations-målsætning for hele huset, så evalueringen/dokumentering ikke er personbestemt, men sat i system.
- At den igangværende børne/miljø undersøgelse færdiggøres og evalueres på.
- At videreudvikle på et fælles årshjul, hvor lærerplanen er koblet på
- At få udvalgt et nyt materiale, som virker i hverdagen og som sikre, at alle børns udvikling følges nøje og som understøtter vores arbejde med TRAS og børneobservationer.
- Vi arbejder videre med de samme målsætninger, da vi stadig mangler at komme omkring nogle temaer.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

- En mere struktureret evalueringskultur, vil give endnu flere refleksioner – dermed kommer vores evalueringsmålsætning ind i billedet. Vi vil have fokus på en skriftliggørelse af vores evaluering, så slutevalueringen kommer på papir og ikke kun i ord.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi er i overvejelser om at lave et ”levende” dokument, hvor alle kan tilgå det samme stykke skriftlige arbejde – komme med deres tanker, observationer og refleksioner løbende. Vi vil prøve at koble dette sammen med vores nye kommunikationsplatform, VIGGO.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud



Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.



Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.



Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.



Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud



BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC